

परिधिस्थ (प० + स्थ) 1) adj. am Horizont stehend; s. u. परिधि ५. — 2) m. eine im Umkreise aufgestellte Wache AK. 2, 8, 2, 30. H. 765.

परिधीपतिखेचर unter den Beiw. von Çiva MBh. 13, 1232 viell. der den Horizont (परिधी = परिधि des Versmaasses wegen) beherrschende (पति) Vogel (खेचर).

परिधीर (प० + धीर) adj. überaus tief von einem Tone GHAT. 4.

परिधूमन n. so v. a. धूमायन Suçr. 2, 488, 13.

परिधूमायन n. dass. Suçr. 1, 273, 7.

परिधूसर (प० + धू०) adj. ganz grau: वसन Çāk. 180. श्येनपक्षपरिधू- सरालकाः (अङ्गना इव रजस्वला दिशः) RAgh. 11, 60. दूराध० ganz be- staubt KATHās. 2, 33.

परिधैय adj. VS. 2, 18 nach MAHIDH. so v. a. परिधिभव; TS. hat dafür बर्हिषद्.

परिधंस (von धंस् mit परि) m. 1) Ungemach N. 10, 9. विधु० (bei der Verfinsterung) ÇRṅGĀRAT. 2. das Misslingen: राजकार्यपरिधंसान्मन्त्री दे- षेण लिप्यते Hir. II, 118. — 2) Abfall von der Kaste, Mischung der Kasten: पत्र त्वे परिधंसो (= वर्णसंकराः KULL.) जायते वर्णद्वेषकाः M. 10, 61.

परिधंसिन् (wie eben und von परिधंस) adj. 1) abfallend Suçr. 1, 269, 18. — 2) Alles zu Grunde richtend, — zerstörend: दण्डभावे परिधंसो मात्स्यो न्यायः प्रवर्तते Kām. NITIS. 2, 40.

परिनन्दन und परिनर्तन n. nomm. act. von नन्द् und नर्त् mit परि gāṇa नुभादि zu P. 8, 4, 39. Dass hier der Anlaut der Wurzel nicht in णा übergeht, brauchte nicht besonders gesagt zu werden!

परिनिन्दा (von निन्द् mit परि) f. heftiger Tadel, das Tadeln: आत्मो- त्कर्षं न मार्गेत परेषां परिनिन्द्या MBh. 12, 10576.

परिनिम्न (प० + नि०) adj. stark vertieft: अस्तेषु प्रूनं परिनिम्नमध्यम् Suçr. 2, 295, 3.

1. परिनिर्वाण (partic. praet. pass. von वा mit परिनिस्) ganz erlo- schen, ganz zu Ende gegangen: अपरिनिर्वाणो दिवसः Çāk. 39, 20.

2. परिनिर्वाण (nom. act. von वा mit परिनिस्) n. 1) das vollkommene Erlöschen des Individuums (bei den Buddhisten) KÖPPEN I, 308. HIOURN- THSANG I, 390. WASSILJEW 224. मरु० KÖPPEN a. a. O. LALIT. ed. Calc. 39, 4 v. u. मरुपरिनिर्वाणसूत्र SCHIEFNER, Lebensb. 232 (2). — 2) N. des Ortes, an dem Buddha entschwand, VJUTP. 102.

परिनिर्व्वप्सु (vom desid. von वप् mit परिनिस्) adj. in vollem Maasse zu geben die Absicht habend: आतिथ्यमेभ्यः परिनिर्व्वप्सोः कल्पद्रुमा योगबलेन फेल्सुः BHATT. 3, 42.

परिनिर्व्वृत्ति (von वृत् mit परिनिस्) f. vollkommene Erlösung: शा- क्यसिंहस्य RĀGA-TAR. 1, 172. — Vgl. निर्व्वृत्ति und 2. परिनिर्वाण.

परिनिश्चय (von 2. चि mit परिनिस्) m. eine ganz feststehende Mei- nung, ein ganz fester Entschluss MBh. 12, 3478.

परिनिष्ठा (von स्था mit परिनि oder परिनिस्) f. 1) ein äusserster Grenzpunkt, Gipselpunkt: पार्वर्ये ऽप्येकत्र परिनिष्ठा Kap. 1, 69. नैकत्र परिनिष्ठास्ति ज्ञानस्य पुरुषे क्वचित् MBh. 3, 2815. — 2) vollkommenes Vertrautsein mit Etwas: सांख्ययोगाभ्यां स्वधर्मपरिनिष्ठया BHāG. P. 2, 1, 6. पूर्वपत्तोक्तिसिद्धात्परिनिष्ठासमन्वित MĀRK. P. 1, 3.

परिनिष्पन्न (von 1. पद् mit परिनिस्) bei den Buddhisten s. WASSILJEW

291 u. s. w.

परिनिष्ठिक (प० + नि०) adj. der allerhöchste, vollendetste, vollkom- menste: बुद्धि MBh. 1, 2299.

परिन्यास (von 2. अस् mit परिनि) m. in der Dramat. die Anspielung auf die Entwicklung des sogenannten Samenkorns (s. बीज) DAÇAR. 1, 25, 24.

परिपक्व (von 1. पच् mit परि) adj. 1) fertig gebrannt (von Backstei- nen u. s. w.): ० मृद्युतितलौ (चरुणौ) VARĀH. BRH. S. 67, 3. — 2) ganz reif: फल MBh. 5, 4220. 7, 3159. Suçr. 1, 215, 18. ०शालि RĪT. 4, 1. कलमके- दारैः R. 5, 74, 11. von Geschwüren: वर्तमान्यपरिपक्वानि Suçr. 2, 309, 11. vom Verstande: काव्यार्थभावनापरिपक्वबुद्धि SĀH. D. 15, 16. von einem vollkommen ausgebildeten Menschen SADDH. P. 4, 24, 6. — 3) ganz reif so v. a. dem Verfall —, dem Ende —, dem Vergehen —, dem Tode nahe: जरापरिपक्वशरीरत्वात् Suçr. 1, 44, 20. कालेन परिपक्वा हि सि- यते सर्वपार्थिवाः MBh. 12, 745. ०कषाय zur Erkl. von जितेन्द्रिय KULL. zu M. 6, 1. — Vgl. पक्व.

परिपणा (von 1. पण् mit परि oder परि + पण) n. = नीवी AK. 2, 9, 80. 3, 4, 22, 214. H. 869 (m.). an. 2, 529. MED. v. 15. HALĀJ. 5, 33. Wird durch Kapital erklärt; vgl. jedoch u. नीवी 2.

परिपतन (von 1. पत् mit परि) n. das Umherfliegen: einer Biene Çāk. 88, 11.

परिपति (प० + प०) m. ein Herrscher ringsum Nir. 12, 18. पृथस्पथः RV. 6, 49, 8. आपतये त्वा परिपतये गृह्णामि VS. 5, 5. Nach MAHIDH. und SĀJ. zu TS. adj. umherfliegend.

परिपद (1. पद् mit परि) f. Falle: अर्चरुद्धः परिपदं न सिंहुः RV. 10, 28, 10. वेत्या हि निर्मतीनां परिपदम्। अर्चरुद्धः प्रुन्द्युः परिपदामिव 8, 24, 24.

परिपदिन् m. Feind ÇABDĀRTHAK. bei WILS. Wohl nur ein verlesenes परिपरिर्न्.

परिपन्थक (प० + पन्थ) m. der Andern den Weg verlegt, Widersacher, Gegner, Feind H. 729. VJUTP. 127. Gegens. सुक्हुद् RĀGA-TAR. 4, 27.

परिपन्थम् (wie eben) adv. am Wege: तिष्ठति P. 4, 4, 36. VJUTP. 127. Wohl ein zur Erkl. von परिपन्थिक gebildetes Wort.

परिपन्थ्य (von परिपन्थ) entgegnetreten, widerstehen; mit dem acc.: वागिमनां कस्य सामर्थ्यं परिपन्थयितुं वचः RĀGA-TAR. 4, 261.

परिपन्थिक m. = परिपन्थक Gegner, Feind: राज्यस्य MBh. 10, 753.

परिपन्थित्व (vom folg.) n. das den-Weg-Versperren: सिद्धिपरिपन्थि- त्वाद्विपर्ययाशक्तितुष्टयो क्लेशः Schol. bei WILSON, SĀMĀHJAK. S. 159.

परिपन्थिन् = परिपन्थक P. 5, 2, 89 (angeblich ved.). AK. 2, 8, 2, 11. H. 729. HALĀJ. 2, 300. RV. 1, 42, 3. 103, 6. आ विदन्परिपन्थिनो य आ- सोदंति दंपती 10, 85, 32. AV. 1, 27, 1. 3, 13, 1. 12, 1, 32. VS. 4, 34. M. 7, 107. 110. BHAG. 3, 34. MBh. 2, 748. 3, 1491. 17136. 6, 1885. 12, 283. fg. 4104. ब्राह्मण्यं दुर्लभतरं संवृतं परिपन्थिभिः 13, 1920. 7687. R. 2, 25, 20. KĀM. NITIS. 6, 8. RĀGA TAR. 4, 528. KATHās. 15, 19. 17, 47. कार्ये ऽस्मिन् 44, 31. नास्मि भवत्योरोश्चरनियोगपरिपन्थी so v. a. ich widersetze mich nicht VIKR. 29, 15. सच्छास्त्रं BHāG. P. 4, 2, 28. तत् (d. i. धर्म०) 16, 4. MĀRK. P. 23, 4. विमार्गं 37, 3. 76, 40. fem.: श्रोः सुखस्येक संवासः सा चापि परिपन्थिनी MBh. 5, 1619. ईर्ष्या हि विवेकं KATHās. 5, 15.

परिपर (wohl ein wiederholtes परि) Umweg; s. अ०.

परिपरिर्न् (wohl von परि - परि) m. Widersacher, Gegner P. 5, 2, 89. मा त्वा परिपरिणौ विदन्मा त्वा परिपन्थिनौ विदन् VS. 4, 34.